1. ספר דברים פרק טז

יח שפטים ושטרים תתן־לך בכל־
שעריך אשר יהוה אלהיך נתן לך לשבטיך ושפטו את־העם
יט משפט־צדק: לא־תטה משפט לא תכיר פנים ולא־תקח
כ שחד כי השחד יעור עיני חכמים ויסלף דברי צדיקם: צדק
צדק תרדף למען תחיה וירשת את־הארץ אשר־יהוה אלהיך
נתן לך:

פרק יז

יד כי־תבא אל־הארץ אשר יהוה אלהיך
נתן לך וירשתה וישבתה בה ואמרת אשימה עלי מלך ככל־
טו הגוים אשר סביבתי: שום תשים עליך מלך אשר יבחר יהוה
אלהיך בו מקרב אחיך תשים עליך מלך לא תוכל לתת
טז עליך איש נכרי אשר לא־אחיך הוא: רק לא־ירבה־לו סוסים
ולא־ישיב את־העם מצרימה למען הרבות סוס ויהוה אמר
יז לכם לא תספון לשוב בדרך הזה עוד: ולא ירבה־לו נשים
יח ולא יסור לבבו וכסף וזהב לא ירבה־לו מאד: והיה כשבתו
על כסא ממלכתו וכתב לו את־משנה התורה הזאת על־
יט ספר מלפני הכהנים הלוים: והיתה עמו וקרא בו כל־ימי
חייו למען ילמד ליראה את־יהוה אלהיו לשמר את־כל־דברי
כ התורה הזאת ואת־החקים האלה לעשתם: לבלתי רום־לבבו
מאחיו ולבלתי סור מן־המצוה ימין ושמאול למען יאריך
ימים על־ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל:

פרק יח

ט כי אתה בא אל־הארץ אשר־
יהוה אלהיך נתן לך לא־תלמד לעשות כתועבת הגוים ההם:
י לא־ימצא בך מעביר בנו־ובתו באש קסם קסמים מעונן
יא ומנחש ומכשף: וחבר חבר ושאל אוב וידעני ודרש אל־
יב המתים: כי־תועבת יהוה כל־עשה אלה ובגלל התועבת
יג האלה יהוה אלהיך מוריש אותם מפניך: תמים תהיה עם
יד יהוה אלהיך: כי הגוים האלה אשר אתה יורש אותם אל־
מעננים ואל־קסמים ישמעו ואתה לא כן נתן לך יהוה אלהיך:
טו נביא מקרבך מאחיך כמני יקים לך יהוה אלהיך אליו תשמעון:

פרק יט

ח ואם־ירחיב יהוה אלהיך את־
גבלך כאשר נשבע לאבתיך ונתן לך את־כל־הארץ אשר
ט דבר לתת לאבתיך: כי־תשמר את־כל־המצוה הזאת לעשתה
אשר אנכי מצוך היום לאהבה את־יהוה אלהיך וללכת בדרכיו
י כל־הימים ויספת לך עוד שלש ערים על השלש האלה: ולא
ישפך דם נקי בקרב ארצך אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה
והיה עליך דמים:
יא וכי־יהיה איש שנא לרעהו וארב לו וקם עליו והכהו נפש ומת
יב ונס אל־אחת הערים האל: ושלחו זקני עירו ולקחו אתו משם
יג ונתנו אתו ביד גאל הדם ומת: לא־תחוס עינך עליו ובערת דם־
יד הנקי מישראל וטוב לך: לא תסיג גבול רעך
אשר גבלו ראשנים בנחלתך אשר תנחל בארץ אשר יהוה
אלהיך נתן לך לרשתה: פרק כ

א כי־תצא למלחמה על־
איבך וראית סוס ורכב עם רב ממך לא תירא מהם כי־יהוה
ב אלהיך עמך המעלך מארץ מצרים: והיה כקרבכם אל־
ג המלחמה ונגש הכהן ודבר אל־העם: ואמר אלהם שמע
ישראל אתם קרבים היום למלחמה על־איביכם אל־ירך
ד לבבכם אל־תיראו ואל־תחפזו ואל־תערצו מפניהם: כי יהוה
אלהיכם ההלך עמכם להלחם לכם עם־איביכם להושיע
אתכם:

ספר דברים פרק כא

א כי־ימצא חלל באדמה אשר יהוה אלהיך נתן לך לרשתה נפל
ב בשדה לא נודע מי הכהו: ויצאו זקניך ושפטיך ומדדו אל־
ג הערים אשר סביבת החלל: והיה העיר הקרבה אל־החלל
ולקחו זקני העיר ההוא עגלת בקר אשר לא־עבד בה אשר
ד לא־משכה בעל: והורדו זקני העיר ההוא את־העגלה אל־
נחל איתן אשר לא־יעבד בו ולא יזרע וערפו־שם את־העגלה
ה בנחל: ונגשו הכהנים בני לוי כי בם בחר יהוה אלהיך לשרתו
ו ולברך בשם יהוה ועל־פיהם יהיה כל־ריב וכל־נגע: וכל
זקני העיר ההוא הקרבים אל־החלל ירחצו את־ידיהם על־
ז העגלה הערופה בנחל: וענו ואמרו ידינו לא שפכה את־
ח הדם הזה ועינינו לא ראו: כפר לעמך ישראל אשר־פדית
יהוה ואל־תתן דם נקי בקרב עמך ישראל ונכפר להם
ט הדם: ואתה תבער הדם הנקי מקרבך כי־תעשה הישר
בעיני יהוה:

* שפכו

2. ספר ישעיה פרק נ

מי בכם ירא יהוה שמע בקול
עבדו אשר הלך חשכים ואין נגה לו יבטח בשם יהוה וישען
יא באלהיו: הן כלכם קדחי אש מאזרי זיקות לכו באור
אשכם ובזיקות בערתם מידי היתה־זאת לכם למעצבה
א תשכבון: שמעו אלי רדפי צדק מבקשי יהוה
ב הביטו אל־צור חצבתם ואל־מקבת בור נקרתם: הביטו אל־
אברהם אביכם ואל־שרה תחוללכם כי־אחד קראתיו
ג ואברכהו וארבהו: כי־נחם יהוה ציון נחם כל־חרבתיה וישם
מדברה כעדן וערבתה כגן־יהוה ששון ושמחה ימצא בה
תודה וקול זמרה:

ספר ישעי' נא

יא ופדויי יהוה
ישובון ובאו ציון ברנה ושמחת עולם על־ראשם ששון
יב ושמחה ישיגון נסו יגון ואנחה: אנכי אנכי הוא
מנחמכם מי־את ותיראי מאנוש ימות ומבן־אדם חציר
יג ינתן: ותשכח יהוה עשך נוטה שמים ויסד ארץ ותפחד
תמיד כל־היום מפני חמת המציק כאשר כונן להשחית
יד ואיה חמת המציק: מהר צעה להפתח ולא־ימות לשחת ולא
טו יחסר לחמו: ואנכי יהוה אלהיך רגע הים ויהמו גליו יהוה
טז צבאות שמו: ואשם דברי בפיך ובצל ידי כסיתיך לנטע שמים
וליסד ארץ ולאמר לציון עמי־אתה:

* התפתחי

ישעי' נב

א עורי עורי לבשי עזך ציון לבשי בגדי
תפארתך ירושלם עיר הקדש כי לא יוסיף יבא־בך עוד ערל
ב וטמא: התנערי מעפר קומי שבי ירושלם התפתחו* מוסרי
ג צוארך שביה בת־ציון: כי־כה אמר יהוה חנם
ד נמכרתם ולא בכסף תגאלו: כי כה אמר אדני
יהוה מצרים ירד־עמי בראשנה לגור שם ואשור באפס
ה עשקו: ועתה מה־לי־פה נאם־יהוה כי־לקח עמי חנם משלו
ו יהילילו נאם־יהוה ותמיד כל־היום שמי מנאץ: לכן
ידע עמי שמי לכן ביום ההוא כי־אני־הוא המדבר
ז הנני: מה־נאוו על־ההרים רגלי מבשר משמיע
שלום מבשר טוב משמיע ישועה אמר לציון מלך אלהיך:
ח קול צפיך נשאו קול יחדו ירננו כי עין בעין יראו בשוב יהוה
ט ציון: פצחו רננו יחדו חרבות ירושלם כי־נחם יהוה עמו גאל
י ירושלם: חשף יהוה את־זרוע קדשו לעיני כל־הגוים וראו
יא כל־אפסי־ארץ את ישועת אלהינו: סורו סורו
צאו משם טמא אל־תגעו צאו מתוכה הברו נשאי כלי יהוה:
יב כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכון כי־הלך לפניכם
יהוה ומאספכם אלהי ישראל:

3. מסכת סוטה פרק ח' משנה א'

„אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו וגו'" (דברים כ, ג). אל ירך לבבכם — מפני צהלת סוסים וצחצוח חרבות. אל תיראו — מפני הגפת תריסין ושפעת הקלגסין. אל תחפזו — מקול קרנות. אל תערצו — מפני קול צוחות. „כי ה' א־להיכם ההלך עמכם" (שם שם, ד) — הן באין בנצחונו של בשר ודם, ואתם באים בנצחונו של מקום.

מסכת סוטה פרק ט', משנה ו'

וכי על דעתנו עלתה, שזקני בית דין שופכי דמים הן? אלא: שלא בא לידינו ופטרנוהו בלא מזון, ולא ראינוהו והנחנוהו בלא לויה. והכהנים אומרים: „כפר לעמך ישראל אשר פדית ה' ואל תתן דם נקי בקרב עמך ישראל" (דברים כא, ח). לא היו צריכים לומר: „ונכפר להם הדם" (שם), אלא רוח הקדש מבשרתן: אימתי שתעשו ככה, הדם מתכפר להם.

4. מדרש תנחומא שופטים אות ה'

ושפטו את־העם משפט־צדק, שיהיו מטין את העם לכף צדק. אמר רבי יהודה ברבי שלום, שיהיו מטין ומלמדין עליהם זכות לפני הקדוש־ברוך־הוא. ממי אתה למד. מגדעון בן יואש, שבימיו היו ישראל בצרה, והיה הקדוש־ברוך־הוא מבקש אדם שילמד עליהם זכות ולא היה מוצא, שהיה הדור דל במצות ובמעשים. כיון שנמצא זכות בגדעון, שלמד עליהם זכות, מיד נגלה עליו המלאך, שנאמר, ויבא אליו מלאך ה', ויאמר לו, לך בכחך זה (שופטים ו יד), בכח־זכות שלמדת על בני. הוי, ושפטו את־העם משפט־צדק, שיהיו מלמדין זכות על הדור.

ובאותו תנחומא [illegible] אות ט'

והשלישית יתר בה, שאין מתישבין בארצם אלא בגאלה שלישית. גאלה ראשונה, זו גאלת מצרים. גאלה שניה, זו גאלת עזרא. השלישית, אין לה הפסק.

5. רש"י דברים יח

(יג) תמים תהיה עם ה' אלהיך. התהלך עמו בתמימות ותצפה לו ולא תחקור אחר העתידות אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות ואז תהיה עמו ולחלקו: (יד) לא כן נתן לך ה' אלהיך. לשמוע אל מעוננים ואל קוסמים שהרי השרה שכינה על הנביאים והאורים והתומים:

6. רמב"ם הל' אבל פרק י"ד

מצות עשה של דבריהם לבקר חולים. ולנחם אבלים. ולהוציא המת. ולהכניס הכלה. וללוות האורחים. ולהתעסק בכל צרכי הקבורה. לשאת על הכתף. ולילך לפניו ולספוד ולחפור ולקבור. וכן לשמח הכלה והחתן. ולסעדם בכל צרכיהם. ואלו הן גמילות חסדים שבגופו שאין להם שיעור. אע"פ שכל מצות אלו מדבריהם הרי הן בכלל ואהבת לרעך כמוך. כל הדברים שאתה רוצה שיעשו אותם לך אחרים. עשה אתה אותן לאחיך בתורה ובמצות: ב שכר הלויה מרובה מן הכל. והוא החק שחקקו אברהם אבינו ודרך החסד שנהג בה. מאכיל עוברי דרכים ומשקה אותן ומלוה אותן. וגדולה הכנסת אורחים מקבלת פני שכינה. שנאמר וירא והנה שלשה אנשים. ולוויים יותר מהכנסתן. אמרו חכמים כל שאינו מלוה כאילו שופך דמים: ג כופין ללויה כדרך שכופין לצדקה. ובית דין היו מתקנין שלוחין ללוות אדם העובר ממקום למקום. ואם נתעצלו בדבר זה מעלה עליהם כאילו שפכו דמים. אפילו המלוה את חבירו ארבע אמות יש לו שכר הרבה. וכמה שיעור לויה שחייב אדם בה. הרב לתלמיד עד עבורה של עיר. והאיש לחבירו עד תחום שבת. והתלמיד לרב עד פרסה. ואם היה רבו מובהק עד שלש פרסאות:

7. [illegible]

מושב הסנהדרין היה מושפע מהש"י ברוח עליון, ולכן היו ע"א כמספר ע' זקנים עם מרע"ה, להורות שהיה חל עליהם רוח מרע"ה ורוח אותם הזקנים המתנבאים בהנהגת העם, ולהורות על זה גם כן היה מושבם בבית המקדש בלשכת הגזית להורות, כדי שהשכינה השורה בבית האלהים תהיה עמהם, וכמו שארז"ל בפ' דיני ממונות ועשית ע"פ הדבר אשר יגידו לך מן המקום ההוא אשר יבחר ה' מלמד שהמקום גורם, ולהיות השכינה עמהם נקראו אלהים כמו שנאמר (תלים פ"ב) אלהים נצב בעדת אל בקרב אלהים ישפוט. והיה זה לפי שהמשפטים התוריים אין הכונה בהם בלבד לתקן הישוב המדיני, אבל היה זה התכלית העצמיי בהם כדי שיחול השפע האלהי באומתנו.

8. "קול התור" פרק ד'

ס' קז

וכלל גדול הוא כל סבל וכל צער שישראל סובלים מגויים, הן הכלל והן הפרט ומכש"כ בעבודת קבוץ גלויות, ממעטין ומנכין מהיסורים של מלחמת גוג ומגוג, (פתיחתה משנת "אפרים בכורי" לפ"ק כנודע). אשריהם ב"צ היקרים העומדים בפרץ נגד פראי אדם מבני הגר כמו שמובטח לנו, בהם עמים ינגח ולה' הישועה וזאת הדרך והתרופה היותר גדולה ובטוחה להקל, אף להסיר את כל יסורי גומ"ג וכל יסורי אר"י: תקון המדות עם הקמת אנשי אמנה בעיה"ק שעי"ז גאולת האמת וקידוש השם, שהם עיקרי התכלית של כל מעשינו באתחלתא דגאולה, וכבר בארנו לעיל עפ"י רבנו שככל אשר עקבות משיחא מתקדמים בקבוץ גליות, מתגבר הסט"א בכל עוזו במלאכתו העיקרית לכחש ולעקור את האמת והצדק כאמרם חז"ל, בעקבות משיחא האמת נעדרת וכו'. ולעומת כל אלה עלינו לעשות וללחום בכל עוזנו בסעד"ש, להתגבר עליו במעשים ובכל התיקונים

9

מן הספר "אורות התשובה" ז, ז

יראת חטא הטבעית היא הטבע האנושי הבריא ביחס למוסר הכללי, והיא הטבע הישראלי המיחד ביחש לכל חטא ועון מצד התורה והמצוה מורשה קהלת יעקב. ואין טבע זה חוזר לישראל כי אם על ידי תלמוד תורה בהמון, תלמוד תורה לגדל תלמידי חכמים, ותלמוד תורה של קביעות עתים לתורה להמון הרחב. ואי אפשר שיחזור ישראל לאיתנו לחיות חיים טבעיים, כי אם כשישוב לו גם טבעו הרוחני בכל מלואיו, שאחד מהם, והיותר חזק שבהם, הוא זה הטבע של יראת החטא, הסלוד ממנו, ותביעת התשובה הקבועה אם נזדמן חלילה לידו איזה דבר עברה ועון. ובהתגברות כח החיים שבאמה, בהקיפו את כל צדדיו, תפסק התסיסה המעכירה את הדעת, והמכשירים הלאמיים ישובו כלם להתעסק גם כן בדבר הקביעות של ההתחזרה אל הטבעיות המוסרית העמקה והמיחדת לישראל, שהיא מדקדקת כחוט השערה בין אסור למתר, וכל דקדוקי תורה ודקדוקי סופרים יכרו למהלכי חיים עצמיים, שאי אפשר כלל לחיים לאמיים רעננים מבלעדם.

ז, ג

צריך אדם להיות מחבר תמיד עם תמצית הטוב האלהי המקשר בשרש הנשמה של כנסת ישראל כלה, ובזה הוא זוכה לתשובה. כי תמיד יגלו נגד עיניו גרעונותיו וחטאיו, שהם נובעים ממקור ההתנכרות, שהתנכר לאמה האלהית, שהיא צור חצב ומקור כל הטוב שבו.

אל

יכהל מלהיות מחבר עם שרש נשמת האמה כלה, אף־על־פי שבהסתעפות הענפים הפרטיים נמצאים גם כן רשעים וגסים, אין זה מגרע במאומה את האור הטוב האלהי של כללותה, וניצוץ נשמת אלוה שרוי הוא גם בכל הנפשות הפרטיות היותר נפולות. ומתוך שכנסת ישראל חובקת בקרבה את הטוב האלהי, לא רק לעצמה, כי אם לכל העולם, ליקום כלו, הרי הוא בא מתוך הדבקות העזה בתוכיות נשמת האמה — לדבקות באלהים חיים, על פי הברכה האלהית המלאה כל, ואור שכינה שורה עליו בכל הדרה ועזה.

www.machonmeir.org.il ערוץ מאיר - הערוץ שלי ליהדות